

23.02.2023

Dnro 21561/03.04.04.04.10/2021

Asia Kunnallisia koskeva valitus

Valittaja Mauno Puranen, Kivijärvi

Päätös, josta valitetaan

Kivijärven sivistyslautakunnan päätös 27.7.2021 § 50

Asian käsittely kunnassa

Sivistyslautakunta on 9.6.2021 (§ 35) käsitellyt koulukuljetuskaluston hankintaa. Sivistyslautakunta on päättänyt hyväksyä Oy Auto-Way Ltd:n tarjouksen linja-auton myymisestä kunnalle 45 000 eurolla.

Mauno Puranen on oikaisuvaatimuksessaan vaatinut muun ohella sivistyslautakunnan päätöksen kumoamista.

Sivistyslautakunta on valituksenalaisella päätöksellään hylännyt oikaisuvaatimuksen.

Päätöksen perusteluissa on muun ohella todettu, että hallintosäännön 3.4 §:n mukaan osaston johtamisesta vastaa osastonjohtaja. Hallintosääntö ei kuitenkaan edellytä osastonjohtajan viran perustamista. Kunnanhallitus on antanut määräyksensä sivistysosaston osastonjohtajuuden sisällyttämisestä kirjastonhoitajan virantoimitusvelvollisuuteen lainvoimaisella päätöksellään 1.10.2018 § 95 sisältäen velvollisuuden toimia esittelijänä sivistyslautakunnassa. Pirkko Oinonen hoitaa sivistys- eli osastonjohtajuutta ja toimii sivistyslautakunnan esittelijänä kunnan hallintosäännön ja kunnanhallituksen lainvoimaisen päätöksen mukaisesti.

Koulukuljetushankintojen kustannukset ovat pysyneet neljän viimeksi kuluneen vuoden aikana melko samana, noin 100 000 euron molemmin puolin, riippumatta siitä, onko koulukuljetuspalvelut tuotettu omana vai ulkopuolisen palveluntuottajan toimesta. Kalustohankinta on omaisuushankinta, jolla hoidetaan kunnan peruspalvelua, perusopetuksen koulukuljetuksia, pitkälle tulevaisuuteen. Myös palvelun laatu on saatu kaikin

puolin erinomaiseksi, joten Kivijärven kunnalle ratkaisu on ollut tarkoituksenmukainen. Todellisten käyttökustannusten perusteella voidaan todeta, että koulukuljetukset kunnan tuottamana eivät tule sen kalliimmaksi kuin jos palvelu tuotetaan ulkopuolisella. Kunnalla on oikeus järjestää koulukuljetukset haluamallaan tavalla pienhankintoja tehden ja velvollisuus huolehtia palvelun laadusta ja toiminnan tarkoituksenmukaisuudesta myös pitemmällä aikavälillä.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Sivistyslautakunnan päätökset on virheellisessä järjestyksessä syntyneinä kumottava. Kivijärven kunta on velvoitettava korvaamaan Purasen oikeudenkäyntikulut laillisine viivästyskorkeineen.

Sivistyslautakunnan oikaisuvaatimukseen antama päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä Pirkko Oinosen esteellisyyden takia. Sivistyslautakunnan kokouksen 27.7.2021 pöytäkirjan mukaan Oinonen on toiminut asiassa esittelijänä ja lautakunta on todennut yksimielisesti, ettei sivistysjohtaja ole esteellinen käsittelemään Purasen oikaisuvaatimusta. Hallintolain 29 §:n mukaan jäsen tai esittelijä saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain, jos toimitin ei olisi ilman häntä päätösvaltainen eikä hänen tilalleen ole ilman huomattavaa viivytystä saatavissa esteetöntä henkilöä. Lautakunta olisi ollut päätösvaltainen ilman Oinosta. Oinonen on ollut hallintolain 28 §:n mukaisesti esteellinen käsittelemään asiaa sivistyslautakunnan kokouksessa.

Kivijärven kunnan hallintosäännön 3.4 §:n mukaan sivistysosaston osastonjohtajana toimii sivistysjohtaja. Pirkko Oinonen ei ole voinut toimia sivistyslautakunnan esittelijänä, koska kunta ei ole koskaan perustanut sivistysjohtajan virkaa. Kunnanhallituksen päätös 1.10.2018 § 95 ei sisällä kirjastonhoitajan velvollisuutta toimia esittelijänä sivistyslautakunnassa. Hallintosäännön 16.1 §:n mukaan kunnanhallitus valitsee ja irtisanoo osastonjohtajan. Näin ei ole tapahtunut, sillä Oinonen on ainoastaan nimetty tai määrätty kyseiseen tehtävään eikä päätöksestä ilmene kunnallisesta viranhaltijasta annetun lain 9 §:n mukaisia viranhaltijamääräystä koskevia seikkoja. Kunnanhallituksen 1.10.2018 tekemä päätös ei ole lainvoimainen. Puranen on saanut päätöksestä tiedon vasta huhtikuussa 2021.

Lausunnot ja selitykset

Sivistyslautakunta on antamassaan lausunnossa esittänyt valituksen hylkäämistä. Puranen on velvoitettava korvaamaan Kivijärven kunnan oikeudenkäyntikulut laillisine viivästyskorkeineen.

Lausunnossa on todettu, että Kivijärven kunnassa ei ole erikseen osastonjohtajan virkoja, vaan teknisen osaston ja sivistysosaston osastonjohtajan tehtävät on annettu lainvoimaisilla päätöksillä kunnan viranhaltijoille. Kunnan hallintosääntö, kuntalaki tai muukaan lainsäädäntö ei

edellyttä osastonjohtajan viran perustamista. Osastonjohtajuus ei ole 1 000 asukkaan kunnassa riittävän laaja hallinnollinen tehtävä, jotta se muodostaisi kokopäivätoimisen tehtäväkentän, vaan viranhaltijalla on oltava myös muu tehtäväkokonaisuus hoidettavana. Osastonjohtajuus sisältää yleensä julkisen vallan käyttöä, jolloin on oleellista, että osastonjohtajuutta hoidetaan virkasuhteessa.

Kunnanhallitus on päätöksellään 1.10.2018 § 95 nimennyt kirjastonhoitaja Oinosen sivistysjohtajaksi eli määrännyt virantoimitusvelvollisuuteen kuuluvaksi sivistysosaston osastonjohtajuuden ja oikeuden käyttää tehtävänimikettä sivistysjohtaja. Päätös on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa kuntalain 140 §:n mukaisesti, eikä siihen ole määräaikana haettu muutosta. Kivijärven kunnan hallintosäännön 16 §:n mukaan kunnanhallitus valitsee osastonjohtajan. Hallintosääntö ei ota kantaa siihen, millä tavalla osastonjohtajuus on ratkaistava. Kivijärven kunnalla on kuntalain 87 §:n 2 momentin perusteella ollut myös oikeus nimittää Oinonen sivistysjohtajaksi ilman, että tehtävää varten on perustettu virkaa.

Purasen väite sivistysjohtajan esteellisyydestä on paikkansapitämätön. Puranen ei oikaisuvaatimuksessaan esittänyt esteellisyysväitettä, eikä hän ole esittänyt mitään varsinaista esteellisyysperustetta. Koska Oinonen ei ole esteellinen, pelkästään se seikka, että hän on esittelijänä ollut läsnä keskusteltaessa esteellisyydestä, ei ole peruste kumota valituksenalaista päätöstä.

Puranen on antanut selityksen. Oinonen on valittu Kivijärven kunnan kirjastonhoitajaksi vuonna 2004. Mikäli kirjastonhoitajan virantoimitusvelvollisuuteen määrätään kuuluvaksi sisällöltään täysin erilaiset sivistysjohtajan tehtävät, se edellyttää kokonaan uuden viran perustamista. Kunnanhallituksen päätöspöytäkirjasta 1.10.2018 ilmenee, että se on ollut nähtävissä ainoastaan yhden päivän 8.10.2018 kunnanvirastolla. Vuosina 2013–2018 sivistysjohtajana on toiminut ostosopimuksen perusteella Kannonkosken sivistysjohtaja, mikä on ollut lainvastaista, sillä Kivijärven kunnassa ei ole sivistysjohtajan virkaa. Myöskään sivistysjohtaja-rehtorin yhdistelmävirkaa kunta ei ollut perustanut. Hallinto-oikeuden on lausuttava siitä, onko Kivijärven kunta toiminut lainvastaisesti, kun se ei ole perustanut sivistysjohtajan virkaa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus hylkää valituksen oikeudenkäyntikuluvaatimuksineen.

Hallinto-oikeus hylkää Kivijärven kunnan oikeudenkäyntikuluvaatimuksen.

Perustelut

Pääasia*Esteellisyyttä koskevat valitusperusteet*

Hallintolain 29 §:n 2 momentin mukaan virkamies ratkaisee itse kysymyksen esteellisyydestään. Monijäsenisen toimielimen jäsenen ja esittelijän esteellisyydestä päättää kuitenkin toimielin. Monijäseninen toimielin päättää myös muun läsnäoloon oikeutetun esteellisyydestä. Jäsen tai esittelijä saa osallistua esteellisyyttään koskevan asian käsittelyyn vain, jos toimielin ei olisi ilman häntä päätösvaltainen eikä hänen tilalleen ole ilman huomattavaa viivytystä saatavissa esteetöntä henkilöä.

Puranen on valituksessaan katsonut oikaisuvaatimukseen annetun päätöksen syntyneen virheellisessä järjestyksessä sillä perusteella, että sivistyslautakunnan esittelijänä toiminut sivistysjohtaja on osallistunut omaa esteellisyyttään koskevan kysymyksen ratkaisemiseen.

Päätöspöytäkirjaan 27.7.2021 §:n 50 kohdalle tehdyn merkinnän mukaan sivistyslautakunta on ennen päätöksentekoa keskustellut sivistysjohtajan esteellisyydestä ja todennut yksimielisesti, ettei sivistysjohtaja ole esteellinen käsittelemään oikaisuvaatimusta. Esitetyn selvityksen mukaan lautakunnan esittelijänä toiminut sivistysjohtaja on ollut läsnä hänen esteellisyydestään keskusteltaessa. Oikaisuvaatimuksessa ei kuitenkaan ollut väitetty hänen olleen esteellinen, eikä asiassa ole ilmennyt, että kukaan asian käsittelyyn osallistuneistakaan olisi sellaista väittänyt tai ehdottanut esteellisyyttä koskevan kysymyksen ratkaisemista. Lautakunnan kokouksessa sivistysjohtajan esteellisyydestä käydyssä keskustelua ei tähän nähden ole katsottava olleen kysymys hallintolain 29 §:ssä tarkoitetusta esteellisyyttä koskevan asian käsittelystä. Puranen on katsonut sivistyslautakunnan päätöksen olevan myös hallintolain 28 §:n vastainen, mutta hän ei ole esittänyt näkemyksensä tueksi mitään seikkaa, jonka vuoksi sivistysjohtajan puolueettomuuden oikaisuvaatimuksen käsittelyssä olisi katsottava vaarantuneen jollakin mainitun pykälän 1 momentissa tarkoitetulla perusteella. Sivistyslautakunnan päätös ei ole syntynyt esteellisyyteen liittyvillä perusteilla virheellisessä järjestyksessä.

Esittelijän toimivaltaa koskevat valitusperusteet

Sivistyslautakunta on sivistysjohtaja Pirkko Oinosen esittelystä päättänyt 9.6.2021 §:n 35 kohdalla hyväksyä Oy Auto-Way Ltd:n tarjouksen koulukuljetuksiin käytettävästä linja-autosta ja 27.7.2021 §:n 50 kohdalla hylätä Purasen oikaisuvaatimuksen.

Kivijärven kunnan hallintosäännön 91 §:n 1 momentin mukaan lautakunnassa asiat ratkaistaan osastonjohtajan esittelystä. Sivistyslautakunnan lausunnon mukaan kunnassa ei ole osastonjohtajan virkoja, vaan sivistysosaston ja teknisen osaston osastonjohtajan tehtävät on annettu kunnanhallituksen päätöksillä kunnan viranhaltijoille.

Kivijärven kunnan hallintosäännön 16 §:n 1 momentin mukaan kunnanhallitus valitsee osastonjohtajan. Hallintosäännön määräyksen sanamuoto ei ota kantaa siihen, hoidetaanko osastonjohtajan tehtävää erillisessä virkasuhteessa. Kunnanhallitus on 1.10.2018 (§ 95) tekemällään päätöksellä määrännyt kirjastonhoitaja Pirkko Oinosen virantoimitusvelvollisuuteen kuuluvaksi sivistysosaston osastonjohtajuuden ja oikeuttanut hänet käyttämään tehtävänimikettä sivistysjohtaja. Osastonjohtajan valitseminen on kuulunut kunnanhallituksen toimivaltaan, eikä osastonjohtajaksi määräämisen voida katsoa jääneen valituksessa esitetyillä perusteilla voimaa ja vaikutusta vaille. Kuntaan virkasuhteessa oleva Oinonen on hallintosäännön mukaisessa järjestyksessä määrätty hoitamaan sivistysosaston osastonjohtajan tehtäviä. Hänellä on siten ollut oikeus toimia sivistyslautakunnan esittelijänä. Sivistyslautakunnan päätökset eivät ole esittelijän toimivaltaa koskevilla perusteilla syntyneet virheellisessä järjestyksessä.

Johtopäätös

Sivistyslautakunnan päätökset eivät ole valituksessa esitetyillä perusteilla syntyneet virheellisessä järjestyksessä.

Oikeudenkäyntikulut

Kun valitus hylätään, Puraselle ei tule korvausta oikeudenkäyntikuluistaan. Purasen ei ole katsottava esittäneen ilmeisen perusteetonta vaatimusta, joten Kivijärven kunnalle ei määrätä korvattavaksi oikeudenkäyntikuluja.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kuntalaki 90 § 1 momentti 2 kohta i alakohta ja 135 §
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 95 §

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (kunnallisvalitus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Liisamaija Kangas

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Jussi-Pekka Lajunen, Marianne Kivistö ja Liisamaija Kangas.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Mauno Puranen kirjeitse
Jäljennös	✓ Kivijärven kunnanhallitus, jonka on kuntalain 142 §:n mukaisesti ilmoitettava päätöksestä kirjeitse Kivijärven sivistyslautakunta kirjeitse
Oikeudenkäyntimaksu	260 euroa, laskutetaan myöhemmin
lik	

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA
Puhelinnumero: 029 56 42210
Faksi: 029 56 42269
Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa
puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen
paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeätä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valitusaika luetaan siitä, kun ilmoitus päätöksestä on julkaistu kunnan tai kuntayhtymän yleisessä tietoverkossa.

Jos päätös on annettu asianosaiselle erikseen tiedoksi, valitusaika luetaan kuitenkin tiedoksisaannista. Vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon kirjeitse tavallisena tiedoksiantona lähetetystä päätöksestä seitsemäntenä päivänä päätöksen lähettämisestä, jollei vastaanottaja näytä tiedoksisaannin tapahtuneen tätä myöhemmin. Viranomaisen tietoon asiakirjan katsotaan tulleen kirjeen saapumispäivänä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen päätöksestä tiedon sinä päivänä, jona päätös on vastaanotettu. Tiedoksisaantipäivän osoittaa vastaanottotodistus, saantitodistus tai tiedoksiantotodistus. Sijaistiedoksiannossa tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen kolmantena päivänä sijaistiedoksiantoa koskevan tiedoksiantotodistuksen osoittamasta päivästä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantotapaa vastaanottajan katsotaan saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä (sähköpostitse tai sähköisen asiointipalvelun kautta), jollei muuta näytetä. Päätös on lähetetty päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Sähköisen asiointipalvelun kautta todisteellisesti tiedoksi saadun päätöksen tiedoksisaantipäivä on päätöksen noutamispäivä asiointipalvelusta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdista päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/>